

ЗМІНИ КЛІМАТУ І КЛІМАТИЧНІ ІННОВАЦІЇ

№ 05
30.03.2012

Квартальний інформаційний бюлетень видається Донецьким національним університетом МОНМС України за проектом „Низько-вуглецеві можливості для індустріальних регіонів України”, що фінансується Європейським Союзом за Тематичною програмою для довкілля і сталого управління природними ресурсами, зокрема енергією

НОВИНИ СВІТУ:

Хто марнує природні багатства заради прибутку - рейтинг країн

2 лютого 2012 р., Стрімкий економічний розвиток може коштувати країнам їхнього довкілля.

Нещодавно опублікований Eсо2 Index показує, наскільки країни руйнують свої екосистеми в гонитві за високими економічними результатами. Найбільш жадібними виявились Сінгапур, Кувейт та Ізраїль. Україна - на 74 місці.

„Ми кожного дня чуємо в новинах про те, як фінансово страждають ті чи інші держави. Однак накопичення фінансового дефіциту тісно пов'язане з екологічним дефіцитом - обидва вони мають вплив на розвиток майбутніх поколінь”, - зазначає професор Рашид Сумайла.

Зібравши дані за 1997-2007 роки зі Світового Банку, показники національного боргу та дефіциту країн світу, а також їхні показники ВВП, дослідники розташували країни відповідно до співвідношення їх економічного та екологічного дефіцитів.

Найбільш розвинуті країни мають стабільну економіку, але їхні природні ресурси вичерпані. Так, **США** посіли 103 позицію рейтингу, **Великобританія** - 129, **Японія** - 144, майже в кінці списку. **Сінгапур**, хоч і має процвітаючу економіку, отримав найнижчу оцінку - 150 - через те, що його економіка повністю покладається на переробку нафти. Екологічний дефіцит Сінгапуру, по відношенню до біологічної спроможності (біосарасу) країни склав майже 29000%.

В той же час, деякі країни **Південної Америки та Африки** показали хороші результати, як в екологічному так і в економічному вимірі, обіцяючи своїм жителям більш стабільне майбутнє з чистим довкіллям і доступом до природних ресурсів.

За даними рейтингу, **Україна** посіла проміжне 74 місце, з показниками екологічного дефіциту 59%, а економічного - 3,7%.

Загалом, індекс Eсо2 показав, що показники стабільно знижувались за останнє десятиліття, поки країни беззастережно використовували свої ресурси. Результати вказують на те, що сьогоднішні країни, які розвиваються, наслідують приклад розвинених націй, котрі ліквідували свій екологічний капітал заради короткострокових цілей.

ТОП-5 країн зі здоровою економікою та екологією:

1. Болівія
2. Ангола
3. Намібія
4. Парагвай
5. Аргентина

ТОП-5 країн з екологічним дефіцитом:

1. Сінгапур
2. Кувейт
3. Ізраїль
4. Корея
5. ОАЕ

Місця країн Великої вісімки в Eсо2 Index:

1. Канада (15)
2. Росія (31)
3. Франція (77)
4. США (103)
5. Німеччина (119)
6. Великобританія (129)
7. Італія (135)
8. Японія (144)

Джерело: Інформаційний центр зі зміни клімату – <http://www.climateinfo.org.ua>

На пути к РИО+20

Через 20 лет после состоявшейся в 1992 году Встречи на высшем уровне «Планета Земля» мир вновь на пути в Рио - место проведения Конференции Организации Объединенных Наций по устойчивому развитию в июне 2012 года. Мировые лидеры вновь соберутся в Рио-де-Жанейро для того, чтобы:

1. Обеспечить возобновление политической приверженности концепции устойчивого развития;
2. Оценить прогресс и выявить пробелы в выполнении уже принятых обязательств, и

3. Решить новые и возникающие проблемы.

По данным МИД Бразилии, в работе юбилейного форума, проводящегося через 20 лет после экологической конференции "Рио-92", примут участие от 100 до 120 глав государств со всего мира.

Согласно предварительному тексту декларации, которая названа **«Будущее, которое мы хотим»**, основными темами дискуссии "Рио+20" должны стать вопросы устойчивого развития в экономической и социальной сферах, а также в области охраны окружающей среды.

По мнению советника президента РФ, спецпредставителя по вопросам климата Александра Бедрицкого, с точки зрения реального вклада в продвижение целей устойчивого развития, предстоящая Конференция будет движением вперед.

По его словам, прошедшие 20 лет могут быть также хорошей базой для того, чтобы *"оценить степень достижения целей, которые ставились, скорректировав в этом смысле деятельность как на уровне стран, так и на международном уровне, мы все-таки продвинулись вперед"*.

Источник: ИЗМЕНЕНИЕ КЛИМАТА – RU – Информационный проект Российского регионального экологического центра – <http://climatechange.ru>

Генеральный секретарь ООН считает, что Конференция ООН по устойчивому развитию («Рио+20») обеспечит возможность принятия мер и оживления глобального партнерства - с участием правительств, гражданского общества и частного сектора - в интересах достижения всеобъемлющего и устойчивого развития для всех.

В цьому випуску:

Новини світу 1

Новини ЄС 2

Новини України 3

Новини проекту 4

Проект фінансується
Європейським Союзом

Проект реалізується
Донецьким національним
університетом, Україна

НОВИНИ ЄС:

CLIMATE-ADAPT: a new tool for climate adaptation policy-making

Brussels, 23 March 2012

The European Climate Adaptation Platform (CLIMATE-ADAPT), an interactive web-based tool on adaptation to climate change, goes online today at the European Environment Agency (EEA) in Copenhagen. Connie Hedegaard, European Commissioner for Climate Action, joined Ida Auken, Denmark's Minister for the Environment, and the EEA's Executive Director Jacqueline McGlade for the launch.

The European Climate Adaptation Platform is a publicly accessible, web-based platform (<http://climate-adapt.eea.europa.eu>), designed to support policy-makers at EU, national, regional and local levels in the development of climate change adaptation measures and policies. Adaptation means anticipating the adverse effects of climate change and taking appropriate action to prevent or minimise the damage they can cause.

CLIMATE-ADAPT has been developed with the support of the European scientific and policy making community, and will help users to access, disseminate and integrate information on:

- Expected climate change in Europe
- The vulnerability of regions, countries and sectors now and in the future
- Information on national, regional and transnational adaptation activities and strategies
- Case studies of adaptation and potential future adaptation options
- Online tools that support adaptation planning
- Adaptation-related research projects, guideline documents, reports information sources, links, news & events.

Commissioner Hedegaard said: "This can be a tremendous tool helping decision makers to choose the best solutions to the benefit of their citizens. We are too bad at sharing best practices as well as information on what not to do. This new interactive tool will make efforts much more efficient."

The impacts of climate change pose significant social, environmental and economic threats to the European and global community. More frequent and extreme weather events - rains & floods, heat waves & droughts - reduced snowpack, increasing temperatures and rising sea levels will increasingly affect livelihoods, food production, energy supply, infrastructure, ecosystems: society as a whole. The hot summer of 2003 is estimated by Munich Re to have led to € 10 bn losses to EU farming, livestock and forestry from the combined effect of drought, heat stress and fire.

The PESETA study of the EU Joint Research Centre has estimated that, without adaptation to climate change, if the projected climate of the 2080s were to occur today, the annual damage to the EU economy would be between € 20-65 bn.

Such risks require us to take action now to ensure that our society is able to adapt to the consequences of climate change, moderating its negative effects and exploiting beneficial opportunities. Evidence of the economic benefits of adaptation action is mounting: the current annual economic damage for the EU due to floods alone is about € 6.4 bn and, according to the FP7 ClimateCost project, it is projected to increase many times over by 2050. Adaptation measures could avoid such damages at only a small fraction of their expected costs.

To be able to take the necessary decisions on how best to adapt, it is essential to have access to reliable data on the likely impact of climate change, the associated socio-economic aspects and the costs and benefits of various adaptation options. The Commission's 2009 White Paper on Adaptation emphasised that the lack of knowledge is a major obstacle to the development of successful climate change adaptation responses.

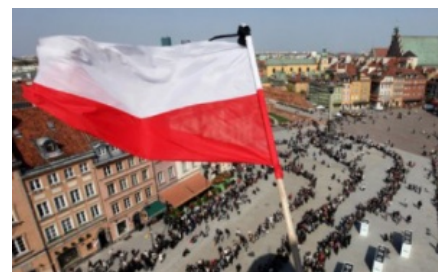
What next?

CLIMATE-ADAPT will be hosted and managed by the European Environment Agency in Copenhagen. CLIMATE-ADAPT will support the generation of the knowledge-base required to support the development of evidence-based adaptation policies. Its contribution will inform the development of a comprehensive EU Adaptation Strategy that the Commission plans to adopt in the beginning of 2013, with the goal of supporting the needs of Member States, transnational organisations and local stakeholders with appropriate actions at EU level.

Source: EUROPEAN COMMISSION – PRESS RELEASE – <http://europa.eu/rapid/>

Польша затормозила принятие программы ЕС по сокращению выбросов парниковых газов

БРЮССЕЛЬ, 10 марта 2012 г.

Данная инициатива, предполагающая к 2050 году снижение развитыми странами выбросов на 80-95 % от уровня 1990 года, обсуждалась здесь в рамках встречи министров экологии и охраны окружающей среды Евросоюза.

«Договоренность не достигнута, одна страна наложила вето», - пояснил пресс-секретарь Мартина Лидегора, министра климата, энергетики и строительства Дании, который принял у Польши эстафету ротационного представительства в Евросоюзе. При этом официальный представитель датского министра не уточнил, какое именно государство заблокировало предложение.

Представители других стран-участниц встречи, в свою очередь, пояснили, что именно Польша в лице министра охраны окружающей среды Марцина Королеца отказалась утвердить новую европейскую программу сокращения выбросов парниковых газов.

Республика, производящая 90 % электроэнергии за счет угля, ранее предупреждала, что наложит вето на долгосрочный план ЕС по сокращению промышленных выбросов загрязняющих газов. По мнению Королеца, разрабатываемая ЕС стратегия негативно отразится на экономике республики и приведет к стремительному росту цен на электроэнергию.

Варшава принимает участие во внедряемой в настоящий момент европейской «Стратегии-2020», которая предусматривает переход экономик стран ЕС на низкоуглеродную и энергосберегающую модель. Суть этой программы заключается в снижении на 20 % к 2020 году выбросов парниковых газов, по сравнению с уровнем 1990 года, доведении уровня альтернативной энергии до 20 % европейского энергопотребления и повышении энергоэффективности на те же 20 %.

Источник: ИТАР-ТАСС – <http://www.itar-tass.com>

Проект фінансується
Європейським Союзом

Проект реалізується
Донецьким національним
університетом, Україна

НОВИНИ УКРАЇНИ:

Україна відновила статус відповідності вимогам Кіотського протоколу

9 березня 2012 року у м. Бонн на 19-ому засіданні Спеціального Підрозділу Секретаріату ООН з забезпечення дотримання Україна отримала позитивне рішення у питанні відновлення повноцінної участі у механізмах Кіотського протоколу.

Це означає, що Україна відновила участь у міжнародній торгівлі викидами та зможе використовувати механізми спільного впровадження за національною процедурою в повній мірі.

До Делегації від України ввійшли: Голова Державного агентства екологічних інвестицій Владислав Якубовський, Заступник Голови ДАЕІ Вадим Пожарський, заступник директора департаменту міжнародного співробітництва Держекоінвестагентства Михайло Коваль, та провідні, національні експерти.

Україна представила на сьогодні чітку вертикаль взаємодії між урядовими органами, агентствами та науково-дослідними установами. Питання функціонування Національної системи обліку парникових газів знаходиться під особистим контролем Президента та Уряду України. Міністерство екології та природних ресурсів України спільно з Державним агентством екологічних інвестицій України доклали усіх зусиль аби покращити Національну систему обліку парникових газів та забезпечити відповідність України вимогам Рамкової Конвенції ООН про зміни клімату та Кіотському протоколу.

Нагадаємо, що 7 грудня 2011 року Україна подала План Дій щодо виконання рекомендацій Групи експертів по розгляду відповідності вимогам Кіотського протоколу.

Підґрунтям для відновлення України стали позитивні висновки групи міжнародних експертів, які у жовтні 2011 року перевіряли Кадастр за 1990-2009 рр.

Джерело: Екологічний портал „Зелена Хвиля” – <http://ecoclubua.com>

Україна намагається швидко витратити кіотські гроші – і неефективно

13 березня 2012, Київ.

Кошти, отриманих від торгівлі квотами на викиди парникових газів в Україні, використовуються неефективно та подеколи спрямовуються на сумнівні проекти. Окрім проектів з утеплення будівель бюджетної сфери та реконструкції систем теплопостачання, у списку на фінансування фігурують оновлення автопарку Міністерства внутрішніх справ та утилізація метану на Чернівецькому полігоні твердих побутових відходів.

Наразі відбувається процес перегляду Постанови Кабінету міністрів України № 221 (2008), що регулює впровадження схеми зелених інвестицій, і у цій постанові мають бути визначені лише такі проекти, які дійсно призводять до скорочення викидів парникових газів і спрямованні на бюджетну сферу. Якщо ж і далі з грошей від продажу квот фінансуватимуть машини МВС, то гнучкі механізми Кіотського протоколу не принесуть користі Україні.

«Схема зелених інвестицій в Україні впроваджується несистематично та не прозоро, і тому призводить лише до незначного скорочення викидів парникових газів за великі кошти. Наприклад, до 2012 року Державне агентство екологічних інвестицій схвалило 987 проектів, вартість яких складає 3,7 мільярдів гривень – при цьому скорочення викидів парникових газів очікується лише на рівні 0,04% від усієї кількості викидів в Україні. За ці гроші можна було досягти значно більшого скорочення викидів», – каже координатор програми зі зміни клімату Національного екологічного центру України Христина Рудницька.

Інша проблема, яку бачать екологічні організації, – це те, що за схемою зелених інвестицій затверджують проекти, які можуть реалізовуватися за іншим механізмом Кіотського протоколу – спільного впровадження. Проекти спільного впровадження мають фінансуватися за рахунок приватних компаній, а не грошей від продажу квот, які є надбанням народу України.

Придатні для спільного впровадження проекти намагаються затвердити як «зелені інвестиції», і це вказує на те, що, по-перше, приватні компанії можуть не платити за документацію для проектів спільного впровадження, яка є набагато дорожчою, по-друге, ці проекти необхідно затвердити якнайшвидше, до закінчення першого періоду дії Кіотського протоколу у 2012 році.

«Проекти зі збору та утилізації метану на Чернівецькому полігоні твердих побутових відходів – це вдалий проект саме для механізму спільного впровадження, так само, як і утилізація шахтного метану. Але якщо затверджувати такі проекти по схемі зелених інвестицій, то вони створюють конкуренцію для проектів в бюджетній сфері», – каже Рудницька.

Вона зауважує, що заміна патрульних машин МВС взагалі не може бути профінансована з кіотських грошей – тому що їх варто витратити на суспільно корисні проекти, а не на нові машини для будь-якого міністерства.

На думку Національного екологічного центру України, натомість варто створити для населення фінансовий механізм стимулювання енергозбереження в житловому секторі та будівлях бюджетної сфери, ресурсом якого може виступати механізм міжнародної торгівлі квотами.

Адже в житлово-комунальному господарстві та будівлях бюджетної сфери зосереджений значний потенціал зменшення викидів парникових газів і споживання енергії з можливостями соціальної користі. Незважаючи на численні пропозиції Національного екологічного центру України з цього приводу, ніякої програми енергозбереження для населення не створено.

Нагадаємо, отримані Україною від міжнародної торгівлі квотами 470 мільйонів євро є надбанням держави та належать її народу. Тому ці кошти мають бути використані по так званій «схемі зелених інвестицій» на екологічні проекти, що повинні призвести до скорочення викидів парникових газів. Це треба встигнути зробити до кінця 2012 року, оскільки закінчується дія першого періоду виконання зобов'язань Кіотського протоколу.

Христина Рудницька,
координатор програми зі зміни клімату

Джерело: Національний екологічний центр України – <http://necu.org.ua>

Проект фінансується
Європейським Союзом

Проект реалізується
Донецьким національним
університетом, Україна

НОВИНИ ПРОЕКТУ:

Отчет о научной, научно-технической, учебной и информационной работе за 2011 год по проекту "Низко-углеродные возможности для промышленных регионов Украины"

26 января 2012 года представители проекта LCOIR-UA приняли участие в работе заключительного заседания Отчетной научной сессии **Донецкого национального университета**, на которой были презентованы результаты деятельности по проекту в 2011 году.

Координатор проекту представил презентацию "Отчет о научной, научно-технической, учебной и информационной работе за 2011 год по Грантовому контракту № DCI/ENV 2010/243-865 от 29.12.2010 г. "НИЗКО-УГЛЕРОДНЫЕ ВОЗМОЖНОСТИ ДЛЯ ИНДУСТРИАЛЬНЫХ РЕГИОНОВ УКРАИНЫ".

На заседании были представлены 4 выпуска Информационного бюллетеня проекта (№ 01, № 02, № 03 и № 04), 2 Буклета проекта (на украинском и английском языках), 2 Календаря проекта (на 2011 и 2012 годы), 2 Постера проекта (Результаты проекта и "Здание Изменений климата"), а также образец Приза проекта "ЗЕЛЕНЫЙ КУБ" для победителей предстоящих конкурсов

Также была представлена Географическая информационная система (ГИС) источников углекислого газа в целевых регионах проекта.

Эта ГИС содержит информацию о тепловых электростанциях, металлургических и коксохимических заводах, а также о цементных и химических производствах, которые являются основными источниками выбросов в атмосферу углекислого газа на востоке Украины.

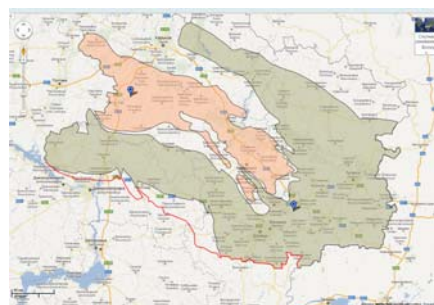
В рамках проекта определены основные технологии улавливания и хранения углекислого газа (УХУ) для обеспечения в краткосрочной перспективе смягчения последствий глобального изменения климата.

С целью оценки потенциала возможных хранилищ углекислого газа в недрах восточных областей Украины в рамках проекта создана ГИС геологических участков хранения углекислого газа в домезозойских отложениях северо-западной части Донецкого бассейна.

Эта ГИС включает в себя слои пермских соленосных отложений (розовые области на карте внизу) и карбоновых угольных отложений (серые слои), которые находятся в Донецком угольном и Днепровско-донецком газо-нефтяном бассейнах.

В рамках проекта начат процесс создания Интерактивного научно-образовательного кабинета для проведения мероприятий проекта и междисциплинарных учебных занятий по вопросам изменений климата и внедрения чистых угольных технологий и технологий УХУ.

Этот кабинет будет обеспечен учебной мебелью и оборудованием для организации занятий в режиме видео-конференций с участием европейских экспертов. Также будут разработаны и изготовлены 8 интерактивных макетов к лекциям:

- макет кругооборота CO₂ в природе;
- макет парникового эффекта;
- макет улавливания CO₂ до сжигания;
- макет улавливания CO₂ после сжигания;
- макет улавливания CO₂ при кислородном сжигании угля;
- макет транспортирования CO₂;
- макет геологического хранения CO₂;
- макет биоиндикации миграции CO₂.

Также был представлен обновленный веб-сайт проекта: <http://www.lcoir-ua.eu> и веб-сайт виртуальной библиотеки проекта: <http://libr-lcoir.narod.ru>

В процессе обсуждения результатов выполнения проекта были даны ответы на вопросы и сделан вывод о существенных успехах в выполнении работ по проекту в 2011 году.

Проект финансируется Европейским Союзом

Проект реализуется Донецким национальным университетом, Украина

